

РЕГЛАМЕНТ ЄС ПРО ІНОЗЕМНІ СУБСИДІЇ: ВІДПОВІДНІСТЬ ПРАВУ СОТ

Вовченко О. В.

Метою статті є з'ясування відповідності положень Регламенту ЄС 2022/2560 про іноземні субсидії, що спотворюють внутрішній ринок, праву Світової організації торгівлі.

Автор зазначає, що Регламент ЄС про іноземні субсидії, що спотворюють внутрішній ринок, був прийнятий через неефективність наявних міжнародних інструментів захисту торгівлі та конкуренції.

У дослідженні визначено основні складові антиконкурентного характеру іноземних субсидій. Автор статті аналізує сучасні підходи до здійснення іноземного субсидування, вплив іноземних субсидій на конкуренцію на внутрішньому ринку ЄС, а також аналізує правові інструменти, передбачені в рамках права СОТ для застосування компенсаційних заходів проти таких субсидій. Підкреслено, що право СОТ на даний момент не забезпечує ефективних правових механізмів щодо іноземних субсидій, які надаються у формі фінансових внесків, що сприяють придбанню суб'єктів господарювання, зареєстрованих у ЄС, або що підтримують діяльність суб'єкта господарювання в ЄС. Окрім цього, автор вказує на те, що Генеральна угода про торгівлю послугами не містить багатосторонніх механізмів щодо субсидій на постачання послуг, дозволяючи лише консультації між країнами-членами з цього питання. Таким чином, ці недоліки у праві СОТ призводять до відсутності ефективних правових механізмів щодо компенсаційних заходів щодо іноземних субсидій.

Стаття також висвітлює ключові положення нового Регламенту, його відмінності від положень СОТ та потенційні ризики, пов'язані з застосуванням односторонніх заходів з боку ЄС.

Автор підкреслює важливість чіткого розмежування засобів правового захисту щодо субсидованих товарів та економічної діяльності, субсидованих інвестицій та послуг для забезпечення дотримання ЄС своїх обов'язків за правом СОТ.

Відповідність праву СОТ з'ясовано через призму предмету регулювання, повноважень Європейської комісії із проведення розслідувань за власною ініціативою, дотримання принципу недискримінації. Функціональне та телеологічне тлумачення норм Регламенту свідчить про відповідність праву СОТ, тим не менш автор робить висновок, що остаточну відпо-

відь зможе дати лише аналіз майбутньої правозастосовної практики.

Ключові слова: міжнародне торговельно-економічне право, право ЄС, іноземні субсидії, право СОТ.

Vovchenko O. V. Foreign subsidies Regulation: compliance with WTO law

The purpose of the article is to clarify the compliance of the provisions of EU Regulation 2022/2560 on foreign subsidies that distort the internal market with the law of the World Trade Organization.

The author notes that the EU Regulation on foreign subsidies distorting the internal market was adopted due to the ineffectiveness of the existing international instruments for the protection of trade and competition.

The study identifies the main components of the anti-competitive nature of foreign subsidies. The author of the article analyzes modern approaches to the implementation of foreign subsidies, the impact of foreign subsidies on competition in the EU internal market, and also analyzes the legal instruments provided for in the framework of WTO law for the application of compensatory measures against such subsidies. It is emphasized that WTO law currently does not provide effective legal mechanisms for foreign subsidies, which are provided in the form of financial contributions, which facilitate the acquisition of business entities registered in the EU, or which support the activities of the business entity in the EU. In addition, the author points out that the General Agreement on Trade in Services does not contain multilateral mechanisms on subsidies for the supply of services, allowing only consultations between member countries on this issue. Thus, these deficiencies in WTO law result in the absence of effective legal mechanisms for compensatory measures against foreign subsidies.

The article also highlights the key provisions of the new Regulation, its differences from the provisions of the WTO and the potential risks associated with the application of unilateral measures by the EU.

The author emphasizes the importance of clearly demarcating legal remedies for subsidized goods and economic activities, subsidized investments and services to ensure compliance by the EU with its obligations under WTO law.

Compliance with WTO law is clarified through the prism of the subject of regulation, the powers of the European

Commission to conduct investigations on its own initiative, and compliance with the principle of non-discrimination. The functional and teleological interpretation of the Regulation's norms indicates compliance with WTO law, nevertheless, the author concludes that the final answer can only be given by the analysis of future law enforcement practice.

Key words: *international trade and economic law, EU law, foreign subsidies, WTO law.*

Постановка проблеми та її актуальність.

Останні тенденції свідчать про те, що транскордонні субсидії, коли уряд субсидує підприємство за межами своєї території, стають дедалі більшим джерелом занепокоєння серед багатьох розвинутих держав. Оскільки, деякі країни, зокрема Китай, дедалі більше використовують практику субсидування для розширення можливостей виходу чи посилення присутності на іноземних ринках. Водночас, іноземні субсидії спотворюють конкуренцію на ринках, де діють субсидовані підприємства. Так, на внутрішньому ринку ЄС правила державної допомоги не поширюються на фінансові внески, надані третіми країнами. Суб'єкти господарювання, які отримують фінансову підтримку від держав-членів ЄС, підпадають під дію правил державної допомоги ЄС, тоді як суб'єкти господарювання, які отримують субсидії від третіх країн - не підпадають.

Право СОТ (Угода про субсидії та компенсаційні заходи, Генеральна угода про торгівлю послугами) та чинні торговельні інструменти ЄС виявилися неефективними щодо сучасних викликів іноземного субсидування, зокрема, іноземних субсидій, що надаються постачальникам послуг та виробникам товарів за відсутності транскордонної торгівлі. Щоб виправити ситуацію Європейський Союз прийняв Регламент 2022/2560 про іноземні субсидії, що спотворюють внутрішній ринок (далі - Регламент).

Регламент передбачає застосування односторонніх заходів щодо суб'єктів господарювання, які отримували іноземні субсидії, і внаслідок цього спотворюють конкуренцію на внутрішньому ринку.

Зазначене піднімає проблему відповідності положень Регламенту міжнародно-правовим зобов'язанням ЄС як члена СОТ. Адже право СОТ передбачає інші підходи до реагування на надання іноземних субсидій, надання режиму найбільшого сприяння.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З моменту оприлюднення Європейською комісією

у 2020 році Білої книги [1] про вирівнювання конкурентних умов стосовно іноземних субсидій, було опубліковано низку досліджень щодо запропонованого правового механізму, його відповідності праву СОТ та ефективності захисту економічної конкуренції з огляду на окреслені виклики. Одним із перших досліджень щодо проблематики відповідності праву СОТ односторонніх заходів держав щодо іноземних субсидій стала публікація V. Crochet та M. Gustafsson [2], які оцінювали наскільки право СОТ дозволяє односторонні заходи держав щодо субсидій на надання послуг, а також пропонували альтернативні підходи щодо багатостороннього механізму протидії антиконкурентній силі іноземних субсидій. L. Hornkohl аналізувала регламент через призму правових механізмів контролю за наданням державної допомоги [3]. V. Akritidis та J. B. Blancardi [4] сфокусували своє дослідження на відповідності праву СОТ повноважень Європейської комісії із проведення розслідувань щодо іноземних субсидій за власною ініціативою. M. Frank [5] зосередив своє дослідження на визначенні співвідношення предмету регулювання Угоди СОТ про субсидії та компенсаційні заходи та Регламенту. C.I. Nagy [6] приходить до висновку, що Регламент відповідає праву СОТ та може слугувати моделлю використання важелів правил надання державної допомоги для протидії іноземним субсидіям, що спотворюють конкуренцію. F. Laprévotte та W. Lin фокусувалися на дотриманні принципу недискримінації при застосуванні Регламенту [7].

Мета дослідження. Своїм дослідженням ми хотіли продовжити наукову дискусію щодо відповідності передбачених Регламентом правових механізмів праву СОТ та аргументувати, що спірні моменти Регламенту можуть бути компенсовані виваженим та обґрунтованим застосуванням з боку Європейської комісії. А правовий механізм регламенту може бути застосований українським урядом як модель для удосконалення торговельної політики. Для досягнення цієї мети ми провели доктринальний аналіз наукових джерел, що дало можливість з'ясувати дану проблематику та сформулювати структуру та напрям нашого дослідження. Телеологічне та функціональне тлумачення норм права СОТ [8] та Регламенту дало можливість з'ясувати особливості їх застосування. З огляду на новизну цього Регламенту, на даний час відсутня правозастосовна практика Європейської комісії у цій сфері. У свою чергу, Орган вирішення спорів СОТ вкрай епізодично розглядав спори щодо Угоди про субсидії та компенсаційні заходи, цей

факт не може забезпечити емпіричну базу для нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення мети дослідження, текст структуровано наступним чином. Спочатку ми окреслимо антиконкурентний ефект іноземних субсидій та сучасні підходи до здійснення іноземних субсидій. На основі цього, висвітлюючи положення права СОТ щодо повноважень держав-членів у здійсненні розслідувань та застосуванні компенсаційних заходів щодо іноземних субсидій, ми зможемо підкреслити невідповідність права СОТ сучасним тенденціям. Після цього будуть розкриті ключові положення Регламенту. Надалі будуть проаналізовані основні спірні аспекти відповідності Регламенту праву СОТ.

1. Антиконкурентний характер іноземних субсидій.

Іноземні субсидії - це фінансові внески, що надаються урядом держави одержувачам - суб'єктам господарювання, що здійснюють економічну діяльність в іншій державі. Наприклад, надання урядом Китаю пільгового (неринкового) кредиту компанії, заснованій в ЄС (дочірній компанії китайської компанії), для участі в європейському публічному тендері або для реалізації інфраструктурного проекту в одній з держав-членів ЄС. Крім того, можливий сценарій коли орган, що надає субсидію, компанія-одержувач та економічний вплив знаходяться в різних державах: країна «А» надає фінансовий внесок компанії, розташованій в країні «В», яка, в свою чергу, продає свою продукцію або послуги в країні «С» [6, с. 890]. У той час, як надання державної допомоги урядами держав-членів ЄС є прозорим та не впливає на конкуренцію на внутрішньому ринку, ці правила не стосуються урядів третіх держав. Субсидія може дозволити субсидованому покупцеві заплатити вищу ціну за придбання активу, ніж він заплатив би в іншому випадку, і, таким чином, спотворити оцінку активів ЄС. Відтак, іноземні субсидії можуть призвести до перебивання цінових пропозицій і водночас перешкоджати покупцям, які не отримують субсидій, досягти підвищення ефективності або отримати доступ до ключових технологій. Субсидовані компанії можуть мати можливість робити більш вигідні пропозиції на публічних тендерах. Таким чином або перешкоджаючи участі в торгах компаніям, що не отримують субсидій, або отримуючи контракти на шкоду більш ефективним компаніям, що не отримують субсидій [1].

2. Право СОТ та іноземні субсидії.

Угоди СОТ охоплюють торгівлю товарами, послугами та правами інтелектуальної власності.

Торгівля товарами регулюється переважно ГАТТ та додатковими угодами, такими як Угода про субсидії та компенсаційні заходи (далі - Угода про субсидії). У сфері послуг діє Генеральна угода про торгівлю послугами. Угода про субсидії не застосовується до надання послуг або виробників послуг [1, п. 42]. При цьому Генеральна угода про торгівлю послугами не містить положень щодо субсидій на постачання послуг та компенсаційних заходів. Хоча стаття XV Угоди про субсидії зобов'язує членів вступати «в переговори з метою розробки необхідної багатосторонньої дисципліни, щоб уникнути такого негативного впливу на торгівлю. Переговори повинні також бути спрямовані на прийнятність компенсаційних процедур». Частина 2 ст. XV дозволяє країнам-членам вимагати проведення консультацій, якщо вони вважають, що на них негативно впливають субсидії на послуги. Однак інші країни-члени повинні лише доброзичливо ставитися до таких вимог. Таким чином, Генеральна угода про торгівлю послугами не передбачає багатосторонніх засобів правового захисту щодо субсидій на послуги [9, с. 464].

Угода про субсидії передбачає традиційний для права СОТ порядок вирішення спорів та застосування заходів до держав-порушників: консультації - Орган вирішення спорів - рекомендація групи експертів відкликати субсидію - домовленість про правила та вирішення спорів - дозвіл на контрзаходи. Компенсаційні мита щодо імпортованої продукції, але не послуг, можуть накладатися лише після розслідування щодо виявлення наявності, ступеню та наслідків будь-якої субсидії.

Угода про субсидії була імплементована у право ЄС Регламентом (ЄС) 2016/1037 Європейського Парламенту та Ради Європи від 8 червня 2016 року про захист від субсидованого імпорту з країн, що не є членами Європейського Союзу [10]. Недосконалість цих інструментів полягає у тому, що вони не забезпечують ефективних правових механізмів стосовно компенсаційних заходів щодо іноземних субсидій. Ці субсидії надаються у формі фінансових внесків, що сприяють придбанню суб'єктів господарювання, зареєстрованих у ЄС, або що підтримують діяльність суб'єкта господарювання в ЄС. Те саме стосується випадків, коли іноземні субсидії спотворюють процедури державних закупівель або коли іноземні субсидії надають перевагу в доступі до фінансової підтримки ЄС [1].

3. Регламент про іноземні субсидії, що створюють внутрішній ринок.

Приводом для прийняття цього Регламенту стало усвідомлення Європейською комісією

(далі - Комісія) того, що наявні інструменти захисту торгівлі, правила конкуренції, державної допомоги та державних закупівель не спроможні захистити економічну конкуренцію для усунення викривлень, спричинених іноземними субсидіями [1, п. 27]. Регламент встановлює правила і процедури, що дозволяють Комісії оцінювати будь-яку іноземну субсидію з країни, що не є членом ЄС, яка прямо чи опосередковано сприяє економічній діяльності в ЄС, і вживати заходів для усунення антиконкурентного ефекту таких субсидій.

Так, Комісія уповноважена оцінювати негативні та позитивні наслідки субсидій, застосовувати засоби правового захисту щодо суб'єктів господарювання - отримувачів іноземних субсидій, чиї дії спотворили конкуренцію на внутрішньому ринку ЄС. Також приймати зобов'язання від таких суб'єктів господарювання та контролювати їх дотримання, не надавати дозвіл на концентрацію за участю субсидованого суб'єкта господарювання, забороняти присудження виграшу у тендері субсидованому учаснику.

Правила щодо великих концентрацій та участі у великих проєктах державних закупівель вимагають від суб'єктів господарювання повідомляти Комісію, якщо оборот в ЄС об'єкта придбання, однієї зі сторін концентрації або спільного підприємства становить щонайменше 500 млн євро, а іноземний фінансовий внесок - понад 50 млн євро за 3 попередні роки. Якщо вартість договору без урахування податку на додану вартість становить щонайменше 250 млн євро, а іноземний фінансовий внесок за 3 попередні роки - щонайменше 4 млн євро (державні закупівлі).

Регламент надає Комісії значні повноваження, які з точки зору міжнародного торговельно-економічного права є односторонніми заходами, а також встановлює вимоги до проведення анти-субсидійних розслідувань, які відрізняються від положень Угоди про субсидії.

4. (Не)відповідність положень Регламенту праву СОТ.

4.1. Предмет регулювання Угоди про субсидії та Регламенту.

Предмет регулювання Регламенту стосується «будь-якої економічної діяльності», що включає і торгівлю товарами, яка є предметом регулювання Угоди про субсидії. У Білій книзі Європейська комісія пояснила, що визначення субсидії згідно з Угодою про субсидії в цілому збігається із запропонованим визначенням субсидії, за винятком купівлі послуг. Однак Угода про субсидії охоплює лише субсидований імпорт товарів з третіх країн. Таким

чином, вона не поширюється на субсидії, пов'язані з торгівлею послугами, а також зі створенням та діяльністю підприємств в ЄС, які підтримуються іноземними субсидіями і не передбачають торгівлю товарами [1]. Частина 9 ст. 44 Регламенту передбачає, що: «Цей Регламент не перешкоджає Союзу здійснювати свої права або виконувати свої зобов'язання за міжнародними угодами. Розслідування відповідно до цього Регламенту не повинно проводитися, а заходи не повинні застосовуватися або продовжуватися, якщо таке розслідування або заходи суперечитимуть зобов'язанням Союзу, що випливають з будь-якої відповідної міжнародної угоди, яку він уклав. Зокрема, відповідно до цього Регламенту не можна вживати жодних заходів, які б становили конкретну дію проти субсидії у значенні статті 32.1 Угоди про субсидії і компенсаційні заходи, наданої третьою країною, яка є членом Світової організації торгівлі».

V.Crochet вбачає у цьому ризики дублювання та плутанини у правовій базі інструментів торговельного захисту [2, с. 352]. Адже, наприклад, реалізація Європейською комісією своїх повноважень у сфері публічних закупівель щодо товарів від субсидованого суб'єкта господарювання, потенційно буде недотриманням зобов'язань за Угодою про субсидії.

Односторонні заходи з боку ЄС можуть спровокувати заходи у відповідь з боку інших країн, що призведе до торговельних суперечок і подальшого ускладнення міжнародних торговельних відносин. Такі суперечки можуть підірвати багатосторонню торговельну систему та послабити ефективність СОТ у вирішенні питань, пов'язаних із субсидіями [5]. З іншого боку, слід зауважити, що ефективність права СОТ у сфері субсидій взагалі є сумнівною. Наприклад, щодо дотримання обов'язку держав-членів СОТ повідомляти про надані субсидії [1].

Таким чином, можна припустити, що саме чітке розмежування засобів правового захисту щодо субсидованих товарів та субсидованої економічної діяльності, субсидованих інвестицій та послуг у діяльності Європейської комісії забезпечить дотримання ЄС своїх обов'язків за правом СОТ.

4.2. Проведення Європейською комісією розслідувань за власною ініціативою.

Ст. 9 Регламенту дозволяє Європейській комісії за власною ініціативою вивчати інформацію з будь-якого джерела, включаючи держави-члени, фізичну чи юридичну особу або асоціацію, щодо ймовірних іноземних субсидій, які спотворюють

внутрішній ринок. Розслідування визначає: (1) наявність субсидій, що сприяють імпорту з третьої країни; (2) фактичну шкоду або загрозу її заподіяння галузі ЄС, що конкурує з імпортом; (3) причинно-наслідковий зв'язок між субсидованим імпортом та шкодою; (4) чи відповідає життя заходів з метою виправлення ситуації інтересам ЄС [11]. Якщо вищезазначені умови виконуються, Комісія застосовує компенсаційні заходи, як правило, на рівні розміру субсидії, встановленої для імпорту.

У той же час, ст. 11 Угоди про субсидії передбачає, що розслідування щодо виявлення наявності, ступеню та наслідків будь-якої субсидії порушується після письмового звернення виробників галузі вітчизняного виробництва або від їхнього імені. Таке звернення повинно включати достатні докази наявності: (1) субсидії та, якщо це можливо, її обсягів; (2) шкоди у розумінні статті VI ГАТТ 1994, як вона тлумачиться Угодою про субсидії, а також (3) причинно-наслідкового зв'язку між субсидуванням імпорту та шкодою, якої нібито було завдано [12].

З одного боку, такий підхід може сприйматися як такий, що може призвести до необґрунтованих або політично вмотивованих розслідувань, підживляючи процесуальну справедливість, передбачену Угодою щодо субсидії [4, с. 386]. Вочевидь сучасні практики надання іноземних субсидій потребують від Європейської комісії своєчасного реагування. Ба більше, бездоганна репутація Європейської комісії у дотриманні принципів верховенства права у своїй діяльності потенційно мінімізує, якщо не виключає, зловживання процедурними правами за Регламентом.

4.3. Режим найбільшого сприяння за Генеральною угодою про торгівлю послугами.

Принцип «недискримінації» є основним принципом правового порядку СОТ та охоплює зобов'язання щодо режиму найбільшого сприяння та зобов'язання щодо національного режиму. Зобов'язання щодо національного режиму вимагає від членів СОТ однакового ставлення до іноземних та місцевих товарів і послуг, що продаються на їхньому ринку.

Застосування Регламенту може порушувати принцип національного режиму, якщо його процедура створює менш сприятливі умови для імпортованих товарів, послуг або постачальників послуг порівняно з тими, що походять з ЄС. Це може статися, якщо застосування Регламенту призводить до фактичної дискримінації товарів, послуг або постачальників з третіх країн. Наприклад, якщо

отримувачами субсидій з третіх країн є підприємства, що не є членами ЄС, і процедури Регламенту є явно менш сприятливими, ніж ті, що застосовуються при розслідуванні «національних» субсидій ЄС. Режим державної допомоги ЄС буде чітким орієнтиром, оскільки він регулює умови надання допомоги урядами держав-членів, навіть якщо він не охоплює субсидії, надані безпосередньо ЄС (що саме по собі може призвести до звинувачень у дискримінації в рамках Регламенту) [7, с. 451]. L. Hornkohl у свою чергу приходиться до висновку, що положення Регламенту є більш суворими та обтяжливими для суб'єктів господарювання, аніж правила державної допомоги ЄС [3, с. 149].

Висновки. Виходячи із невідповідності права СОТ реаліям практик урядів держав, які не є членами СОТ, а також загального занепаду СОТ як міжнародної організації, прийняття Регламенту мало під собою об'єктивне підґрунтя. Втім, примат права СОТ залишається і тому односторонні заходи ЄС, передбачені Регламентом, зумовлюють дискусії щодо їх відповідності праву СОТ, загроз цілісності міжнародного торговельно-економічного права. Висновки щодо відповідності чи невідповідності положень Регламенту праву СОТ на даний час ґрунтуються на функціональному та теологічному трактуванні їх норм. При цьому брак правозастосування, а також тлумачень з боку Суду ЄС робить будь-який аналіз надто теоретичним. Варто зазначити, що теоретико-правові напрацювання є важливими як для науки міжнародного права, так і для розробки національних законопроектів щодо удосконалення інструментів торговельного захисту.

Література

1. European Commission, 'White Paper on Levelling the Playing Field as Regards Foreign Subsidies', COM (2020) 253 final, 17 June 2020. URL: https://ec.europa.eu/competition/international/overview/foreign_subsidies_white_paper.pdf.

2. Crochet V., Gustafsson M. Lawful Remedy or Illegal Response? Resolving the Issue of Foreign Subsidization under WTO Law. *World Trade Review*, 2021, 20(3), pp. 343-366.

3. Lena Hornkohl Protecting the Internal Market From Subsidisation With the EU State Aid Regime and the Foreign Subsidies Regulation: Two Sides of the Same Coin? *Journal of European Competition Law & Practice*, 2023, Volume 14, Issue 3, pp. 137-151.

4. Vassilis Akritidis, Jean Baptiste Blancardi, 'Analysis. Of The Foreign Subsidies Regulation From An International Trade Law Perspective On Trade In

Goods' 18, *Global Trade and Customs Journal*, 2023, Issue 10, pp. 380-383. URL: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Global+Trade+and+Customs+Journal/18.10/GTCJ2023048>.

5. Malte Frank, 'The EU's new Foreign Subsidy Regulation on collision course with the WTO', *Common Market Law Review*, 2023, 60, Issue 4, pp. 925-958. URL: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Common+Market+Law+Review/60.4/COLA2023070>.

6. Csongor István Nagy, 'The EU's New Regime on Foreign Subsidies: Has the Time Come for a Paradigm-Shift?' *Journal of World Trade*, 2023, 57, Issue 6, pp. 889-908. URL: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Journal+of+World+Trade/57.8/TRAD2023037>.

7. Laprévote F., Lin W. Between state aid, trade and antitrust: the mixed procedural heritage of the foreign subsidies regulation and the overarching principle of non-discrimination. *Zeitschrift Für Europarechtliche Studien/ZEuS. Zeitschrift Für Europarechtliche Studien*, 2022, 25(3), pp. 443-452.

8. Тищенко Ю. В. Угоди Світової організації торгівлі: способи тлумачення. *Зовнішня торгівля: Економіка, фінанси, право*. 2021. № 4(117). С. 17-25.

9. Осика С. Г. Право Світової організації торгівлі - стрижень міжнародного торговельно-еконо-

мічного права: навч. посіб. у 3-х т. Т.1 / С.Г. Осика, О.О. Бакалінська, В.Т. Пятницький. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 596 с.

10. Regulation (EU) 2016/1037 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on protection against subsidised imports from countries not members of the European Union (codification). *European Commission*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R1037>.

11. Regulation (EU) 2022/2560 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on foreign subsidies distorting the internal market. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022R2560>.

12. Угода про субсидії і компенсаційні заходи: Міжнародний документ від 15 квітня 1994 року № 981_015. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_015.

Вовченко О. В.,
orcid.org/0009-0003-4992-3914
аспірант кафедри міжнародного, цивільного
та комерційного права
Державного торговельно-економічного
університету